

van sommige beenbreuken (zie o.a. dit *Tijdschrift* 1926, Tweede helft, No. 16) de Nederlandsche resultaten bekend, maar niet de behandelingsmethodes. Wij kunnen dus verschillende wijzen van behandeling niet beoordeelen. Dit moge er toe aansporen dat de leiders van klinieken waar veel fractuur-materiaal is eens de stoot geven tot dergelijke bewerking der behandelde gevallen.

Intusschen kunnen wij de lezing van dit boekje ten zeerste aanbevelen bij allen die wel eens beenbreuken ter behandeling krijgen. De uitkomsten te Bochum bereikt, zijn in ieder geval wel van dien aard dat overwogen kan worden de aldaar gevolgde behandelingswijzen, trouwens hier te lande niet onbekend, ook eens hier toe te passen.

D. BROCX.

L'Examen médical en vue du mariage. Bibliothèque médicale dirigée par le docteur APERT. ERNEST FLAMMARION. Paris, 1927. 248 bldz. Prijs 12 francs.

In het voorjaar van 1926 is te Parijs onder voorzitterschap van den bekenden gynaecoloog PINARD, deken van den Senaat, een bijeenkomst der Fransche eugenetische vereeniging gehouden, waar verscheidene sociologen, anthropologen en geneeskundigen hun oordeel over het onderzoek vóór het huwelijk hebben uitgesproken. Op een conferentie der „International Federation of Eugenic Organisations” in Juli van hetzelfde jaar (eveneens te Parijs) is datzelfde onderwerp ter sprake gekomen. Thans zijn deze voordrachten in een boekdeel vereenigd.

In het eerste hoofdstuk vindt men een overzicht van hetgeen in verschillende landen van Europa wordt verricht, geschreven door den kinderarts G. SCHREIBER. In dit hoofdstuk wordt o.a. bijkans de geheele inhoud overgenomen van ons Nederlandsch geschriftje dat in 42 gemeenten thans ten gemeentehuize wordt uitgedeeld. Dat er in ons land 42 ijverige afdeelingen der Vereeniging „Geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk” zouden bestaan, is natuurlijk als een vergissing te beschouwen. Dr. RENÉ SAND, de secretaris der „Ligue internationale des Croix Rouges” vermeldt wat in Amerika wordt gedaan. Een der hoofdstukken is aan de huwelijkswetten in verschillende landen gewijd. Belangrijke opstellen vindt men van APERT over de geschiktheid tot het huwelijk in het algemeen en over het geneeskundig onderzoek; verder van de artsen QUEYRAT en LETULLE over tuberculose en venerische infectie in verband met het huwelijksvraagstuk. De anthropoloog PAPILLAULT meent de psychoanalyse binnen het terrein van het geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk te moeten brengen, wat menig lezer van problematisch belang zal achten.

Een der latere hoofdstukken over eugenetische propaganda en huwelijks-certificaten is een uitgewerkt rapport met commentaren, afkomstig van het Congres van het „Institut international d'Anthropologie” te Praag in 1924. De bekende statisticus-eugeneticus LUCIEN MARCH, geeft het slot-hoofdstuk met eenige algemeene beschouwingen: Opvoedkundige propaganda, uitwisseling van certificaten zonder eenige door den Staat opgelegde

verplichting, welke zou kunnen leiden tot maatregelen van huwelijksverbod — ziedaar het eindresultaat der besprekingen.

In dit boekje zijn ook enkele buitenlandsche rapporten opgenomen, namelijk die van een Belgisch en een Nederlandsch lid der „International Federation of Eugenic Organisations” over de werkzaamheden in hun land.

M. A. VAN HERWERDEN.

GLAUDE ANET, *La Fin d'un Monde*, Paris GRASSET.
Prijs ongeveer f 3.—.

M. BEGOUEN, *Les Bisons d'Argile*, Paris A. FAYARD,
Prijs ongeveer f 3.—.

Frankrijk is het land bij uitnemendheid voor de studie van de praehistorie van den mensch. Dat naast een uitgebreide wetenschappelijke literatuur ook de vorm van den roman gekozen wordt om ons inzicht en voorstelling te geven van leven, cultuur en kunst van de quataire holenbewoners behoeft nauwelijks verwondering te baren.

Een tweetal van de in den laatsten tijd verschenen romans wil ik hier aankondigen.

CLAUDE ANET schetst ons in zijn roman het leven van de bewoners die in de Magdalénienperiode de grotten aan de boorden van de Vézère bewoonden, hetzelfde gebied dus waar de toerist tegenwoordig de merkwaardige Zuid-Fransche grotten bezoeken kan (Font de Gaume; les Combarelles enz.). Met groot succes en levendige phantasie tracht hij het tijdperk, dat volgens hem nu ongeveer 12000 jaar achter ons ligt, voor ons te doen opleven.

Dat ik den 33en druk van dezen roman voor mij heb, getuigt zeker wel van den grooten opgang die hij gemaakt heeft. Tusschen dezen roman en dien van M. BEGOUEN bestaat in zooverre een verschil, dat hier de literator, daar de praehistoricus aan het woord is.

Belangwekkend is de geschiedenis van NO, de hoofdpersoon in het boek, in hooge mate. Hij vindt ten slotte den dood bij zijn poging het paard tot een huisdier te maken, hetzelfde dier dat zijn stam gedurende zoo lange tijden belang heeft ingeboezemd en waarvan de grotten zoo veelvuldig getuigen.

Dat aan onze anthropologische kennis en opvattingen zoo hier en daar een oogenblik wat geweld wordt aangedaan moet ik wel erkennen, maar in dit opzicht mag men zulk een roman niet te critisch beschouwen.

De tweede roman is die van M. BEGOUEN.

De drie zonen van den graaf de BEGOUEN, hoogleeraar in de praehistorie in Toulouse, zijn, evenals hun vader, ijverige onderzoekers in grotten in Zuid-Frankrijk. Zij zijn de ontdekkers van de bekende bisonsculpturen in de grot Tuc d'Audoubert. Het is deze vondst die een van hen, MAX, tot het schrijven van den praehistorischen roman heeft geïnspireerd, welks titel hierboven is vermeld. Het is een van de beste werken in de belletristische literatuur die zich met het quartair bezighouden, die ik gelezen heb.

J. BRUNHES, die een voorbericht er bij schreef begint dit met de